

Labklājības ministrija

Direktīva par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem

Labklājības ministrija

Direktīva par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem

Direktīvas vispārējais mērķis – nodrošināt vīriešu un sieviešu vienlīdzīgas iespējas darba tirgū un vienlīdzīgu attieksmi darbā

Direktīvas tvērums – sievietes un vīrieši, kuriem ir darba līgums vai kuri ir darba tiesiskajās attiecībās

Direktīvas specifiskie mērķi –

- Uzlabot piekļuvi darba un privātās dzīves saskaņošanas iespējām;
- veicināt ar ģimenes pienākumiem saistītu atvaļinājumu un elastīga darba nosacījumu izmantošanu

Direktīvas prasības jāievieš līdz 2022.gada 2.augustam.

Labklājības ministrija

Direktīvā ietvertie pienākumi dalībvalstīm

- apmaksāts paternitātes atvaļinājums
- apmaksāts bērna kopšanas atvaļinājums
- aprūpētāja atvaļinājums
- darbinieku tiesības uz īslaicīgu prombūtni
- darbinieku tiesības lūgt elastīgu darba režīmu bērna vai piederīgā aprūpes nolūkā
- darbinieku iegūto tiesību saglabāšana, aizsardzība pret diskrimināciju, atlaišanu, citām nelabvēlīgām sekām
- valsts veic pasākumus, lai aizliegtu mazāk labvēlīgi izturēties pret darba ņēmējiem, kuri izmantojuši atvaļinājumus

Labklājības ministrija

Paternitātes atvaļinājums un pabalsts

Direktīva

vismaz 10 darba dienas ilgs apmaksāts atvaļinājums bērna tēvam

LV normatīvais regulējums

10 kalendārās dienas ilgs apmaksāts (paternitātes pabalsts) atvaļinājums bērna tēvam

---

Labklājības ministrija

Paternitātes atvaļinājums un pabalsts

Risinājums

Grozījumi atbilstošajos tiesību aktos, paredzot apmaksātu **10 darba dienu** atvaļinājumu bērna tēvam, ko var izmantot **ne vēlāk kā 6 mēnešu** laikā pēc bērna piedzimšanas (DLC priekšlikums)

Labklājības ministrija

Bērna kopšanas atvaļinājums un vecāku pabalsts

Direktīva

- ❖ katram no bērna vecākiem individuālas tiesības uz **4 mēnešu** ilgu apmaksātu vecāku atvaļinājumu
- ❖ atvaļinājums izmantojams **līdz bērna 8 gadu vecumam**
- ❖ **2 mēneši** no vecāku atvaļinājuma (no 4 mēnešiem) nav nododami otram vecākam

LV normatīvais regulējums

- ❖ katram no bērna vecākiem vai adoptētājam individuālas tiesības uz bērna kopšanas atvaļinājumu **līdz bērna 8 gadu** vecumam, kas nav ilgāks par **18 mēnešiem**
- ❖ katram no bērna vecākiem ir tiesības uz **12 vai 18 mēnešus ilgu** vecāku pabalstu
- ❖ pabalsta izmaksas periodā vecāki var mainīties – kādu periodu saņemt viens, kādu – otrs
- ❖ pabalsta saņemšanas periodā vecāks var vienlaicīgi arī strādāt

Labklājības ministrija

Bērna kopšanas atvaļinājums un vecāku pabalsts

Risinājums

Vecāku pabalsts:

- ❖ paredzēt, ka bērna kopšanas atvaļinājums tiktu pagarināts **par 2 mēnešiem** (12 vai 18 mēneši +2 mēneši otram vecākam) **vai par 1 mēnesi** (12 vai 18 mēneši +1 mēnesis uz abiem vecākiem, un 1 mēnesis tiek pārdalīts no esošā Vecāku pabalsta perioda)
- ❖ 2 mēnešu nenododamo (**apmaksātu**) daļu abi vecāki **var izmantot vienlaicīgi**
- ❖ 2 mēnešu nenododamās daļas laikā vecākiem jāatrodas bērna kopšanas atvaļinājumā
- ❖ 2 mēnešu nenododamo daļu vecāki var **izmantot elastīgi līdz bērna 8 gadu vecumam**

Labklājības ministrija

Aprūpētāja atvaļinājums

Direktīva

- ❖ vismaz 5 darba dienas gadā (var būt apmaksāts)
- ❖ lai personīgi aprūpētu/atbalstītu piederīgo vai kādu personu, kura dzīvo vienā mājsaimniecībā ar darba ņēmēju un kam ir nepieciešama aprūpe nopietnu medicīnisko iemeslu dēļ;
- ❖ piederīgais direktīvas izpratnē – darba ņēmēja dēls, meita, māte, tēvs, laulātais vai partnerattiecību otra puse, ja valsts tiesību aktos šādas attiecības ir atzītas, kopējā mājsaimniecībā dzīvojošie

LV normatīvai regulējums

Neparedz šādu atvaļinājumu, bet ir iespējama līdzība ar bērna kopšanu slimības gadījumā

Labklājības ministrija

Aprūpētāja atvaļinājums

Diskusija ar sociālajiem partneriem un DLC

- 1) nav apmaksāts, darba devējs var apmaksāt, ja vēlas (papildu izmaksas darba devējam)
- 2) valsts apmaksāts - visiem vienādā konstantā apmērā (kā valsts sociālais pabalsts – papildu finansējums)
- 3) valsts apmaksāts - analogi kā slimības pabalsts (kā sociālās apdrošināšanas pabalsts, likmes celšana)

❖ Atbalsts tika pausts 1. un 3.variantam, izvērtējot iespēju apmaksāt kādu no 5 aprūpētāja atvaļinājuma dienām

Labklājības ministrija

Aprūpētāja atvaļinājums

Risinājumi

Normatīvajā regulējumā atrunāt darbiniekam tiesības uz neapmaksātu aprūpētāja atvaļinājumu

Vienlaikus notiek diskusija ar VM un NVD par iespējamo risinājumu, ja tiek lemts par apmaksātu aprūpētāja atvaļinājumu

Labklājības ministrija

Turpmākie soļi

Direktīvas pārņemšanas nosacījumi tiks pārrunāti ar ministrijas politisko vadību

Līdz šā gada septembrim izstrādāti grozījumi atbilstošajos tiesību aktos (no VSAA puses informācija par ieviešanas jautājumiem un finansēm)

Labklājības ministrija

Paldies par uzmanību!